

A pénz hatalma

Lekció: Mt 6,19-24 Textus: 1Tim 6,6-10

2019. január 27.

Napjainknak egy népszerű izraeli történésze, Yuval Noah Harari mondta: „egy éhező középkori parasztnak a boldogsághoz elég volt egy darab kenyér. De hogyan tegyünk boldoggá egy unatkozó, túlfizetett és túlsúlyos mérnököt?” Yuval Noah Harari valószínűleg sok mindenben nem értene egyet velünk, keresztényekkel, és valószínűleg sok mindenben mi sem értenénk egyet ővele, de ebben a mondatban történetesen igaza van. És talán érezzük, hogy a legtöbbször közelebb áll egy unatkozó, túlfizetett és túlsúlyos mérnökhöz, még akkor is, ha se túlsúlyosak, se unatkozók, se mérnökök nem vagyunk, mint egy éhező középkori paraszthoz. Hogyan lehetünk tehát boldogok egy gazdag korban, egy nagyon gazdag világban? Pál apostol válasza erre a kérdésre a felolvasott igeszakasz alapján: úgy, ha a pénz szívünket csapdába ejtő hatalma alól kiszabadulunk az Istennel megélt kapcsolat gazdagságára.

Három témáról szeretnék ma beszélni ennek kapcsán:

1. A pénz hatalma.
2. Az Istennel megélt kapcsolat (Pál szóhasználatával: a kegyesség) gazdagsága
3. Hogyan élhetünk elégedetten és szabadon?

1. A pénz hatalmáról

A lekióban Jézus nagy igehirdetéséből, a Hegyi beszédből olvastunk fel egy szakaszt. Azok voltak az idézett rész záró sorai, hogy *„nem szolgálhattok Istennek és a Mammonnak. Senki sem szolgálhat két úrnak, mert vagy az egyiket gyűlöli, és a másikat szereti, vagy az egyikhez ragaszkodik, és a másikat megveti.”* (Mt.6.24.) „Mammon”: arám szó, ami eredetileg nyereséget, profitot jelent; de amikor Jézus ilyen vonatkozásban, Istennel párhuzamba állítva használja, jóval többet jelent ennél. Itt a Mammon már több mint pusztán az anyagi haszon. A Mammon egy spirituális, lélektani erő, ami az ember szívében munkál. Mint ahogy Isten is egy spirituális és lélektani erőként jelenik meg, (messze több persze!), de azt mondja Jézus, hogy valamelyik erő feltétlenül meghatározza az ember szívét. A szív pedig a Bibliában nem valamiféle érzelmi fellángolásnak a helye, hanem az ember középpontja, amely mindent irányít. Arról beszél tehát Jézus, mi az a hatalom, ami az ember szívét, egészét, a lényét, az életét irányítja. Pál apostol szerint a Mammon, mint spirituális, lélektani erő odafordítja, és hihetetlen mértékben odaköti magához az embert. *„Minden rossznak, minden gonosznak a gyökere a pénz szerelme”* - mondja Pál. És ne értsétek ezt gyerekesen! Ne gondoljátok, hogy az a pénz szerelmese, aki ma este hazamegy. előveszi a pénzét, magasba dobálja a bankókat, és táncol, miközben azok visszahullanak rá. A pénz szeretetének helyesebb talán fordítani. A pénz, a vagyon utáni vágyódás képes arra, hogy meghatározza, irányítsa az embert, kivetítse magát oly módon, hogy aztán minden döntésünk ennek a fényében szülessen.

Tedd fel magadnak ezt a diagnosztikai kérdést: hol szeretnél lenni, hogyan képzeled el az életedet öt vagy tíz év múlva? Hogyan szeretnéd látni önmagadat, az életedet, esetleg a családot? Honnan hová tartasz? Ha pedig ezt a kérdést megválaszoltad, tekints rá: a kép, amit megfogalmaztál, mennyiben jelent anyagi, pénzzel elérhető, materiálisan megfogható valóságot? Valószínűleg a legtöbbször ilyesmit jelent, mert ebben a világban élünk. „Én csak azt szeretném, hogy legyen majd egy jó állásom, öt-tíz év múlva már túl leszek az egyetememen; keressek elég pénzt, amivel biztosítani tudom a függetlenségemet; mozoghassak szabadon; utazhassak, kipróbálhassak dolgokat; esetleg legyen még pénzem arra is, hogy tovább tanulhassak, továbbfejlődhessék, kibontakozhassak.” Ha kicsivel idősebb vagy, akkor talán ilyesmi állt eléd: „én igazából nem szeretnék mást, csak egy picit házikót, egy picit kertet, valahol a városon kívül, ahol

békében élhetek a családommal.” És ezek teljesen szép képek, jó vágyak. De nézzünk szembe vele: ha valami ehhez hasonló képet fogalmaztál meg, akkor vajon mi irányít? Mi az, amit szolgálsz? Hova igyekszel? Az igazság az, hogy ha anyagiakban fogalmaztad meg a választ arra a kérdésre, hol szeretnél lenni öt év múlva, akkor a Mammon irányít! Nyilván érzelmileg tiltakozol ez ellen. Nem, téged biztosan nem a pénz irányít! De a tények ellene mondanak a tiltakozásnak. Mert nyilván nem arra vágyik egyikünk sem, hogy évek múlva majd pénzzel teli zsákokat cipeljünk a vállunkon. Mégis, ha úgy fogalmazod meg a kivetített jövődet, az álmodat, ami józan cél ugyan, de alapvetően pénzkérdés, akkor ez fogja meghatározni a döntéseidet, ez fog irányítani. Akkor a Mammon irányít.

Azt mondja Jézus: *„ahol a te kincsed van, ott van a te szíved is.”* Ahol az igazi vágyad van, ahova tartasz. amin gondolkodol, az az, ami igazán fontos neked, azt szolgálod, annak rendele alá a döntéseidet. Pál apostol azt mondja: *„akik pedig meg akarnak gazdagodni – és nyilván ő sem valami valóságtól elrugaszkodott meggazdagodási vágyat ért ez alatt, hanem olyan józan célokat, amelyeket talán ti is megfogalmaztatok az előbb - azok kísértésbe, csapdába, sok esztelen és káros kívánságba esnek, amelyek az embereket pusztulásba és romlásba döntik.”* Van tehát egy vágy az emberi szívben, egy álm, egy jövőkép, és megfogalmazatlanul is ez az álm irányítja a döntéseinket napról napra, hétről hétre, hónapról hónapra. Pál azt mondja: ha ezt az álmodat, az életünk irányultságát a Mammon, a pénz szeretete formálja, akkor végső értelemben pusztulásba és romlásba tartunk.

A döntéseket én három csoportba kategorizáltam: vannak az ártatlan döntések, az etikailag megkérdőjelezhető, és vannak a köztörvényesek.

Ártatlanok azok, amikor egyszerűen csak a döntéseinkben zsigerileg mindig az anyagilag több felé megyünk. Pályaválasztás: mozdulnod kell, keresed az utat, milyen szakon kezdj el tanulni? Nyilván figyelembe kell venni a megélhetés kérdését, nem a pénz ellen beszélek én, de ha a tanulmányaid, a foglalkozásod megválasztásában, amiben élni fogsz, az a legmeghatározóbb kérdés, hogy melyikkel jutsz anyagilag többre, akkor őszintén: mi irányít téged? Pedig ez (erkölcsileg) ártatlan kérdés! Vagy amikor állásajánlatot kapsz, válthatsz, akkor a legmeghatározóbb szempont az lesz, hogy melyikkel jársz anyagilag jobban? Zsigerileg a gondolkodásunkat ez irányítja. Kérdezheted: mi evvel a baj? Nem ez a normális? De hadd állítsalak meg és hadd kérdezzek vissza: tényleg ez a normális? Miért? Azért, mert így nőttünk fel, ezt tanultuk az iskolában, ilyenek az emberek körülöttünk abban a középosztályos rétegben, ahol élünk? Azért, mert az emberek 99%-a ezt tartja normálisnak? Attól ez már normális? Ha nem vagy keresztény, akkor is elkezdheti ez most pedzegetni benned a kérdést: mi az, ami megéri? Normálisan mi kellene, irányítsa az életünket? Ha pedig keresztény vagy, még keményebb szembe nézni ezzel a témával. Mert persze, a kereszténynek is meg kell élni valamiből, de miért lenne normális, hogy a pénz irányít? Azt énekeljük itt hétről hétre, hogy *„Uram, átadtam Neked mindent”* meg *„Te vagy az életem Ura!”* Minden Istenről szól, minden Istené – de a legelső konkrét gyakorlati példában kiderül: mégsem Isten irányít, hanem az határoz meg, ami ebben a világban különben normális! A saját megfogalmazott jövőképünk leleplezi a szívünket: mi az az erő, ami valójában visz, ami irányít? Vagy tedd fel a kérdést, mi az, amit pusztán csak a pénz miatt teszel? Ami számos más területet aláás az életedben? Kizsigereled magad, mert csak azon dolgozol, hogy többre juss – de ez aláássa a testi, lelki felfrissülést, aláássa a baráti kapcsolatok ápolását, aláássa az együttérzést és a mások iránti irgalmasságot, aláássa az Istennel töltött időt, közösséget. És ez mind olyan ártatlan dolgok!

Másodszor ott vannak az etikailag problematikus döntéseink. Ennek egy tipikus példáját sokan megélheték közülünk is, akár gyermekkorban. A családfenntartók dolgoznak, hajtanak folyamatosan a megadott célért, hogy meglegyen az a kicsi ház a kicsi kerttel, ahol majd végre béke és nyugalom, szabadságban, szeretetben fogunk élni. S miközben éveken át ezért a célért hajtunk, hajtunk, hajtunk; közben megszűnnek a kapcsolatok, meghidegül a házasság, feszült minden, kudarcot vall és szétesik a család. A világ, ami-

ben élünk, nem fog emiatt elítélni. Nem fogsz lentebb kerülni a ranglétrán azért, mert ráment a családod arra, hogy hajtottad a pénzt - a családért. Legfeljebb sajnálkoznak egy kicsit, de nem fognak elítélni. De ha keresztény vagy, tudod, hogy ez arról szól: a Mammon kizsigerelt! Uralmat vett rajtad, behajtotta rajtad a bálvány a bálványimádás árát. Vagy: nem tisztán bánsz a pénzzel. Annyira azért nem tisztátalanul, hogy elítéljenek érte, arra még ügyelsz. De magad is jól tudod, hogy amit teszel, az nem tiszta, nem egyenes, nem becsületes, etikailag sántít, nem jársz világosságban. Miért csinálsz? Mert nem szabad a szíved nem tenni.

A harmadik, a köztörvényes bűn, amikor valaki olyat tesz a meggazdagodás érdekében, amit a törvény is büntet, az elég egyértelmű, arról nem beszélek.

A kérdést azonban, hogy mi irányítja a döntéseinket, szeretném egyrészt mélyebbre vinni, másrészt tágabbá tenni. Mert ez nem egy egyéni etikai kérdés. Mikor azt a kérdést tesszük fel, hogy mi a normális, akkor arról van szó, hogy mi irányítja a világot körülöttünk. Amikor a Mammon hatalmáról beszélünk, óriási, felfoghatatlan erővel találjuk magunkat szemben! Rendszer szinten a nyugati társadalmat ez az erő mozgatja. A gazdasági növekedés fenntartásához folyamatosan vásárolni, fogyasztani kell. Ahhoz viszont, hogy a tömegek, azaz mi magunk vásároljunk és fogyasszunk, kívánságra van szükség, elégedetlenségre. Arra, hogy folyamatosan azt érezzük: több kell! Mert ha nem vagyok elégedetlen a meglévővel, akkor nem fogok újat venni, nem fogok fogyasztani, vásárolni, és akkor nem fog működni a rendszer. Ezért a kívánságot, a vágyat, az elégedetlenséget folyamatosan fenn kell tartani. Sohasem lehet a fogyasztó véglegesen elégedett. Persze, minden cég azt mondja: „elsőrendű célunk az ügyfeleink elégedettsége”, de azért bármit, amit eladnak, azt úgy tervezik meg, hogy három év múlva tönkremenjen és újat kelljen vásárolnod; vagy három év múlva piacra dobhassanak egy még jobb, még csiszoltabb változatot, hogy te mégse légy elégedett. Mert működnie kell a rendszernek. Nem lehetsz elégedett! S hogy véletlenül se legyél elégedett, kialakul a reklámpiac, ahol a világ legműveltebb koponyái, legképzettebb, legkreatívabb pszichológusai dolgoznak azon, hogyan ébresszék fel és tartsák fenn a szívedben a készletet, hogy vásárolj! A Google pedig és társai szoros odafigyeléssel, minden mozdulását éberrel követve ontják rád a személyre szabott ajánlatokat.

Talán kezded már érteni: ez nem pusztán gazdaság, ez a lelked! Ez a lelkünk! Mert nekünk kell menni, mert nekünk kell venni, nekünk kell több, mi nem állhatunk meg. Hihetetlen erő darál be. Ki az, aki ki tudja vonni magát ennek a hatása alól? Ki az, aki erősebb, mint ez a hatalom? Pál apostol kétezer évvel ezelőtt megfogalmazta: a pénz szeretete elpusztít! *„Akik meg akarnak gazdagodni, kísértésbe, csapdába, sőt esztelen és káros kívánságba esnek, melyek az embereket pusztulásba és romlásba döntik.”* Azt mondja: akinek a szívét elfoglalja ez az erő - és mindannyiunkét elfoglalta, tehát mondjuk másként: aki nem ismeri fel ezt az erőt és nem képes valamilyen módon szembe menni vele, az elpusztul! Nagyon erős kifejezéseket használ az apostol. „Kísértésbe és csapdába esik” - csapda, tőr, kelepce, amellyel megfognak egy madarat. Képzeld magad elé, milyen kíméletlen az az eszköz, amely így rabbá tesz és elpusztít egy törékeny madarat! Ha fogtál már madarat a kezében, tudod, mennyire könnyű, mennyire sérülékeny. Amikor elkapja a lábát a hurok, vagy bármilyen más csapda, csak vergődik benne, esélye nincs kijönni ebből. Az apostol szerint, ha az életünket elborítja a pénz szeretete, a világ által diktált vágy, akkor úgy vergődik az ember szíve a Mammon hatalmában, mint a madár a kelepcebén. Törékenyek, gyengék, könnyűek vagyunk, és nem tudunk belőle önerőből kikeveredni.

A másik kép, amit megfogalmaz: ezek a vágyak az *embereket „pusztulásba és romlásba döntik”*. Ez a szó nem is annyira döntést, hanem inkább belemerítést, víz alá nyomást jelent, amitől megfulladsz. Azt mondja Pál: olyan a Mammon ereje, mint a víztömegé, ami elnyel, elborít, lehúz, mélybe nyom és megöl. Így nyeli el az igazi életet a pénz szeretete.

Végül azt mondja: „*sok fájdalmat okoztak önmagunknak*”. Ez a kép is jóval erősebb annál, mint amit a fordítás tükröz. Inkább azt jelenti: fájdalommal szegezik át önmagukat.

A pénz hatalmáról van szó mindvégig. A probléma a pénz szeretete, és nem a vagyon önmagában, ez nagyon fontos! Nem a vagyon, a pénz a probléma, hanem az ahhoz való viszony a kérdés. Lehet valakinek nagy vagyona úgy, hogy a szíve teljesen szabad Isten szolgálatára, és azzal Istenért él. És élhet valaki viszonylagos szegénységben, miközben tele van a szíve a Mammon iránti hódolattal. Ne arra gondold, hogy kinek mennyi pénze van! Ne gondold, hogy ez a kérdés téged nem érint, ha neked kevés van; és ne legyen rossz a lelkiismereted akkor, ha neked viszonylag sok van! Nem ez a kérdés. A szíved szabadsága a kérdés. A pénznek nem, a pénz szeretetének van óriási hatalma!

2. Az Istennel megélt kapcsolat gazdagsága

„*Valóban nagy nyereség a kegyesség meglelégedéssel.*” Felolvasva ezt a különös igeverset, nem várom el, hogy azonnal mindenki szívében fellobbanjon a tűz, a nagy felismerés: „ó hát persze: nem a világnak a javaira van szükségem, hanem a kegyességre meglelégedéssel!” Mert mi az, hogy kegyesség meglelégedéssel? Mit akar az apostol ezzel a furcsa fogalommal elénk tárni, ami majd felülírja mindazt a lehetőséget, minden élményt, amit a pénz, a vagyon kínál a világban? Értem én, hogy nem magától értetődő, nem könnyű kérdés ez.

A kegyesség a megtapasztalt, megélt Isten-kapcsolat.

Pál apostol szerint a boldogságunk záloga az, hogy a pénz szívünket beárnyékoló, megkötöző hatalmából eljussunk az Istennel megélt kapcsolat gazdagságába. Azt mondja Pál, hogy a megélt, megtapasztalt Isten-kapcsolat, a kegyesség valóban nyereség, gazdagodást hoz. Rámutat arra is, hogyan. Azt tanítja: ha van élelmünk és ruházatunk (itt az a szó szerepel: „ha van, ami betakar” – ez nem csak a ruházat, hanem a fedél is), tehát ha van élelmünk, van ruhánk, és ha van fedél a fejünk felett, elégedjünk meg vele! A mi szívünk mást diktál: annyi szép és jó van még mindezekén túl az életben, amit mind szeretnék megkóstolni, kipróbálni, átélni! De Pál radikálisan visszavezet a létünk gyökeréig: „*Mert semmit sem hoztunk a világba, és nem is vihetünk ki semmit belőle.*” Van egy magyar közmondás, ami erre rímel: „meztelenül jöttünk, meztelenül megyünk.” Ugyanazt a kérdést feszegeti, amiről az apostol, sőt maga Jézus beszél: mi az, amit gyűjtünk; mi az, ami megmarad; mi az, ami elvész; mi az, ami semmit nem ér?

Meztelenül jöttünk, meztelenül megyünk. Gondolj bele: mindaz, ami igazán az életet jelenti, ami igazán szép és jó ebben az életben; ami igazán megmarad, az mind adott volt már akkor, amikor meztelenül a világra jöttél! Megszülettél, felsírtál – ott volt benned az élet! A többi csak extra! Persze nagyon fontos, hogy a szüleidnek volt vagyona, pénze, amiből felneveltek. Ajándék, hogy nem szegénységben kellett felnőni, akinek nem abban kellett. De mikor azt mondja Pál, hogy semmit sem hoztunk a világba, és semmit sem vihetünk ki belőle, akkor az igazi gazdagságra, az igazi értékre, az élet lényegére mutat rá. Mit jelent az élet a születés és a halál pillanatában? Mert amit ezekben a drámai pillanatokban jelent, azt jelenti igazából. Mi az, ami megmarad a halál után? Mi az, amit magunk után hagyunk? Mit jelent kincset gyűjteni az eljövendőre, ami megmarad? Amennyiben materialista világkép szerint élünk, amint azt a mai kultúra diktálja, akkor erre a kérdésre nincs értelmes válasz. Ha a halál után nincs semmi, akkor talán van létjogosultsága annak, hogy azt mondjuk: az élet egyetlen értelme minél nagyobb anyagi gazdagság felhalmozása, amíg élni tudunk vele. Mert akkor ez a világ ennyit tud, ennyit ad, ennyire képes.

De amennyiben a világ és az élet maga lényegileg több ennél, spirituális, transzcendens, túlmutat önmagán, akkor más a helyzet. Akkor ez az élet, a meztelenségben, a semmiben is jelen lévő élet az igazi kincs!

És ez, amikor túlmutat a materiálison, az anyagin, akkor nem tagadja, és nem veti meg az anyagi valóságot! Isten teremtette a világot, az anyagi valóság Istentől van. Az ember képessége és vágya, hogy berendezze a világot, hogy teremtsen, alkosson, gazdagságot és vagyont hozzon létre - az Istentől van. A civilizáció, ahogyan az emberek sokasodnak, szaporodnak; közösségek jönnek létre, társadalom épül, kialakul a gazdaság, megszületik a kereskedelem, megjelenik a pénz, mint ennek eszköze – Istentől van! Ennek így kell működnie, ez jó, ez a teremtettségéből fakad a bibliai gondolkodás szerint. De ugyanakkor ez a sok jó mégsem lehet a végső jó, mert egyedül Isten az, aki igazán van, aki igazán jó, aki igazán az élet. Ezért van nagyobb jelentősége a pénznél és a vagyonnál annak, hogy milyen irányultsággal éled az életedet, bibliai szóval: kit szolgálsz az életeddel? Minek a szolgálatába állítod ezt a hihetetlen kincset, ajándékot: az életedet, amit Istentől kaptál? Talán kezded már érteni, hogy nem csak valami üres papos szöveg az, amit Pál mond, hogy *„valóban nagy nyereség a kegyesség megalégedéssel, mert semmit nem hoztunk a világba, nem is vihetünk ki semmit belőle.”*

Hogyan indulhatunk el? Hogyan születhet meg a szívünkben olyan irányultság, amely túlmutat a Mammon hatalmán? Hogyan születhet meg a megélt Isten-kapcsolat szabadsága és gazdagsága?

1. Minden az őszinte beismeréssel, vagy mai szóval: az önismerettel kezdődik. Ismerd el, hogy mi az, ami irányít! Ha nem vagy keresztény, akkor is nyugodtan nézz szembe vele: a Mammon irányít, mert ez van, ezt adja ez a világ, ennyit tud most ebben a pillanatban ez a kultúra. Ezt ki kell tudnod mondani. Ha keresztény vagy, sokkal nehezebb elismerned, hogy igenis lélektani, spirituális értelemben köt téged a Mammon. Téged, aki pedig hitvallásod szerint alapvetően nem a pénzért, hanem az Úrért élsz – és mégis, ha őszinte vagy: ott van benned! Részben ez irányít. Erősen ez irányít. Minden önítélet vagy önutálat nélkül mondd ki: jobban ragaszkodom a pénzhez, a pénzen megszerezhető dolgokhoz, mint ahogy én azt szeretném.
2. Érdemes – és ez lehet, hogy nem fog most megtörténni egy perc alatt – de ha ezt komolyan veszed, akkor érdemes ma este, vagy valamikor a héten megállnod csendben, imádságban, és megkérned Istent: rendben van, elismerem, hogy jobban ragaszkodom a pénzhez, mint szeretném, ezért most kérlek, mutasd meg, hogy mi van e ragaszkodás mögött a szívemben! Mi van ennek a mélyén? Mert van ott valami mélyebb szükség, ami miatt ennyire ragaszkodsz a Mammonhoz. Pici ház kicsi kerttel: ez az, ami pénzen megvehető. A mélyebb szükség pedig lehet az a harmónia, amit beleálmodsz abba a kicsi házba, amiben ott lehetsz majd a családdal, kiszakadva ebből a mókuserékből itt a városban! Vagy a mélyebb szükség lehet a biztonság. Ha szegénységben, nélkülözésben, a pénz hiánya miatti gyakori veszekedésben nőttél fel, akkor talán kőkeményen azt akarod, hogy a te életedben, a te családotban, a te gyerekeid életében ez ne ismétlődjön meg. Biztonságot kell teremtened bármi áron, és ez a törekvés köt oda a pénzhez, a megszerezhető dolgokhoz. Tedd fel bátran a kérdést: a Mammon fogja betölteni a biztonság iránti igényedet, vagy Isten? A mélyebb szükség lehet önmagad kényeztetése is. Valamiért azt érzed, hogy kevés vagy, nem szeretnek, nem kapsz eleget. Ezért van olyan nagy szükséged arra, hogy kényeztessed, szeressed, öleljed magad, betöltsd a lelked mélyén tátongó nagy belső űrt azzal, hogy annyi mindent megszerzel a magad számára! Folytathatnám: lehet valakinek mély belső szükség a népszerűség, a befogadottság, a hatalom vagy a kontroll iránti vágy. Fiúk! Otthagytok barátnőt, mert nem volt elég pénzed – de ez még egyszer nem történhet meg! Akkor ráhajtasz arra, hogy sok pénzed legyen, és akkor majd lesz barátnőd, akkor majd kitartanak melletted. Leegyszerűsíttem, de így működik! Valamilyen ponton a Mammon belekapaszkodik az ember szívébe. Ezért nem elég elismerni, hogy ural a Mammon, hanem meg kell látni: miért ural? Mi az a mélyebb szükség, ahol én benne bízok, tőle várok megoldást?

3. Ezen a ponton felismerheted, hogy igen, az Istennel való kapcsolat, az életet, gazdagságot adó kegyesség helyett valami máshoz fordultál istenként, és szabadulásra van szükséged.
4. Hogyan törhet meg ennek a hatalma feletted? Az Evangélium logikája az, hogy az igazi gazdagság, Isten szeretetének hatalma ott árad ki, ahol a legnagyobb a szegénység. Pál apostol egy másik helyen így ír Jézusról, még mielőtt emberré lett volna: „*ismeritek a mi Urunknak, Jézus Krisztusnak a jótettét, hogy Ő gazdag lévén szegénnyé lett értetek, hogy ti az Ő szegénysége által gazdagodjatok meg!*” Hogy lehet a szegénység által meggazdagodni? Milyen paradoxon ez? Jézus az Atya teljes gazdagságában és dicsőségében élt, de szegénnyé, emberré lett. Karácsonykor ezt a csodát ünnepeltük. Isten egy meztelen újszülöttként eljött ebbe a világba. Micsoda szegénység az isteni gazdagsághoz képest! Majd felnövekedett, tanított, csodákban, jelekben kijelentette önmagát, és ismeritek a történetét, hogyan lett az életének a vége az, hogy újra lemeztelenítették, megszegényítették a kereszten, a kínhalálban. Jézus meztelenül, megalázva ott függött a kereszten. Gazdag lévén szegénnyé lett értünk. Miért? Azt mondja: azért, hogy mi ez által a szegénység által gazdagodjunk meg. Érted, milyen gazdagság van ebben? Érted, hogy van egy olyan Isten, aki ennyire szeret, aki így uralja ezt a világot, aki Jézusban eljön a mélységbe, a halálba, hogy kiszabadítson, megváltson a Mammon hatalmából? Hogy megmutassa Krisztusban, hogy ismer, szeret bennünket, hogy uralkodik, a gondunkat viseli, értünk cselekszik? Ezután ez az összetört, meztelen test a harmadik napon feltámadt a halálból! Az Evangélium az, hogy Isten uralkodik még a halál felett is. Hol van a Mammon ereje? Hol van a Mammon hatalma? Ha ezzel a Jézussal találkozol, ha Vele ápolod a kapcsolatot, Rá tekintesz újra, ha meglátod, hogy minden nyomorúságodban, minden szükségedben, minden biztonság és szeretet iránti igényedben Ő ott van, Ő, aki a magáénak váltott meg téged, kézben tartja az életedet, szeret téged – ha felragyog mindez a szívedben, akkor Ő maga lesz a jövőképed! Akkor örömmel élhetsz az anyagi javakkal, mert Jézus olyan hatalmas, Benne Isten annyira szeret, hogy megtöri a szívedben, a képzeletedben, a céljaidban, az álmaidban a Mammon hatalmát.

3. **Hogyan élhetünk elégedetten és szabadon?**

Ha Krisztusban vagyunk, akkor is újra és újra látnunk kell, micsoda spirituális erővel találjuk magunkat szemben, ha elégedetten, az Istennel megélt kapcsolat gazdagságában akarjuk élni az életünket. Istentisztelet után hazamész, bekapcsolod a gépet, rád árad a reklám, elragadja a vágyaidat és egy pillanat alatt visszarendeződsz. A Mammonnak hatalmas ereje van! A keresztény közösségnek (gyülekezetnek, házicsoportnak) viszont az a szerepe, hogy segítsük egymást az ellene való harcban. Amikor közülünk valaki új munkát keres, tudunk-e azért imádkozni, úgy melléállni, hogy erősítsük: ne csak a pénzt nézze, hanem Isten szolgálatát keresse a munkában? Tudunk-e reflektálni arra, ahogyan ez a kultúra működik? Ha valamit venni akarok, vagy szeretnék egy nagyobb beruházást, oda tudok-e lépni valakihez őszintén: tényleg kell ez nekem? Annyira szeretném, olyan erősen vágyom rá - de megtennéd, hogy beszélgetsz velem erről, gondolkozunk, imádkozunk együtt keresve, hogy ez vajon tényleg szükséges-e, tényleg Istentől van-e, vagy csak a világ akar bepörgetni engem valami csapdába? Egy keresztény gyülekezetnek az ereje abban áll, ha így képesek vagyunk segíteni egymást!

A gyülekezetünk gondnoka istentisztelet után hirdetni fogja az adakozásra való felhívást. Minden évben van egy vasárnap, amikor azt kérjük a gyülekezeti tagoktól, hogy az elkövetkező hetekben gondoljuk át a családjainkkal, és Istennel, hogy milyen adományokat adunk a gyülekezet életére. Ez is lehet most egy eszköz, hogy reflektálj, belépj abba, amiről az Ige szólt, próbára tedd az Istennel megélt kapcsolat gazdagságát, nagy nyereségét. Ha félsz attól, hogy a hónap végén nem lesz elég a pénz az adakozásra, mert soha nem elég, de te mégis engedelmes akarsz lenni Krisztusnak; ha elhiszed, hogy kiszabadít a Mammon fogásából, akkor szembe mehetsz önmagaddal úgy, hogy azt mondod: „Uram, én ezt most átgondolom,

elhatározom, és a hónap elején már oda fogom ezt Neked, a Te ügyednek adni, és majd meg fogom látni, hogy mi történik a hónap végén. Olyan gyakorlatot építetek az életembe, ami szembe megy a vágygal, ami mindig többet akar, és aminek soha nem elég.

A gyülekezet oly sok mindent tud tenni, és oly sok mindent tett is az elmúlt évben. Gyűjtöttünk a saját parókia építésére. Amikor Kárpátalján leégett a nagydobronyi cigány gyülekezet imaháza és óvodája, adakoztunk. Több hasonló megmozdulás is volt. Odaállt a gyülekezet valaki mellé, akinek a házépítésben fogyott el a pénze. A „Te meg én” VIII. kerületi cigány gyülekezetplántálást támogatjuk anyagilag is, kapcsolatot építünk. Ezek mind arról szólnak, hogy szabadok vagyunk adni abból a gazdagságból, amink van; gazdagítani másokat azzal, amivel Isten gazdagított minket. Hamarosan hallani fogunk arról is, hogy a Ráday Kollégium tűzesete kapcsán az egyházkerület minden gyülekezetében gyűjtés van, odaállhatunk, adhatunk, és hálával lehetünk ebben. Mert valóban nagy nyereség a kegyesség megelégedéssel. Valóban nagy gazdagság a megélt Isten-kapcsolat megelégedéssel. És valóban nincs több, mint az élet. Meztelenül jöttünk, meztelenül megyünk, és mégis hihetetlen gazdagok vagyunk a Krisztusban. Imádjuk Őt, és magasztaljuk Őt ezért!

Ámen

(Lovas András)